

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)
ประเด็นที่ : เรื่อง.....ส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน อายุ 6-14 ปี.....
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รอบที่ 1

ระดับการรายงาน (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง □)

- ระดับประเทศ
- ระดับเขตสุขภาพ เขตสุขภาพที่
- ระดับจังหวัด ชื่อจังหวัด.....ระยอง.....

ประเด็นตรวจราชการ:

หัวข้อ/ ตัวชี้วัด:ส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน อายุ 6-14 ปี.....

1) เป้าหมาย และผลงาน

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลงานจังหวัดระยอง
เด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน	ร้อยละ 59	ร้อยละ 66.25
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน	ร้อยละ 11.5	ร้อยละ 11.24
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะเตี้ย	ร้อยละ 9.5	ร้อยละ 5.35
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะผอม	ร้อยละ 5	ร้อยละ 4.37
เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก	ร้อยละ 51	ร้อยละ 43.09
เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก	ร้อยละ 30	ร้อยละ 15.16
เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ เป้าหมาย	ร้อยละ 72	ร้อยละ 68.76

2) สรุปสถานการณ์

สถานการณ์ภาวะสุขภาพเด็กวัยเรียน ประกอบด้วย ข้อมูลภาวะโภชนาการ การได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและสุขภาพช่องปาก โดยภาวะโภชนาการ พบว่า หลังจากการปรับกราฟการเจริญเติบโตในปี 2564 ข้อมูลเด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน ข้อมูลระดับเขตปรับลดลง เทอม 1 จากร้อยละ 65.36 ลดลงเป็นร้อยละ 57.24 และในปี 2566 ข้อมูลเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เป็นร้อยละ 57.3 ซึ่งข้อมูลในเทอม1 และเทอม 2 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 6 พบว่า เกือบทุกจังหวัดมีแนวโน้มสูงดีสมส่วนเพิ่มขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะสูงดีสมส่วนของเด็กวัยเรียน ได้แก่ ภาวะเริ่มอ้วน อ้วน ผอม และเตี้ย ข้อมูลการได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก พบว่าข้อมูลระดับเขตลดลง จากร้อยละ 60.81 ในปี 64 เป็น ร้อยละ 34.2 ในปี 65 และปี 66 มีเริ่มมีผลการดำเนินการที่ดีขึ้น และ

ผ่านค่าเป้าหมาย ส่วนข้อมูลสุขภาพช่องปาก พบว่า การได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 42.81 ในปี 63 เป็น ร้อยละ 15.81 ในปี 65 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการในโรงเรียนได้เต็มที่ แต่ในปี 66 มีเริ่มมีผลการดำเนินการที่ดีขึ้น และผ่านค่าเป้าหมาย เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ มีแนวโน้มคงที่ และผ่านค่าเป้าหมายทุกปี โดยข้อมูลผลงานของจังหวัดระยอง มีสถานการณ์ภาวะสุขภาพ ดังนี้

ผลงานปีงบประมาณ 2567 จังหวัดระยอง มีเด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน ร้อยละ 66.25 ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานสูงกว่าค่าของเขตและของประเทศ มีแนวโน้มสูงดีสมส่วนเพิ่มขึ้น สูงดีสมส่วนผ่านค่าเป้าหมายทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอบ้านฉางที่ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ร้อยละ 56.94

ส่วนสูงเฉลี่ยเด็กชาย ผ่านค่าเป้าหมาย 151.01 ซม. สูงสุดที่อำเภอมือง ร้อยละ 152.56 ซม. ส่วนสูงเฉลี่ยเด็กหญิง ผ่านค่าเป้าหมาย 151.91 ซม. สูงสุดที่อำเภอปลวกแดง 153.23 ซม.

เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะผอม ร้อยละ 4.37 ผ่านค่าเป้าหมายและมีแนวโน้มลดลง เด็กภาวะผอม ต่ำกว่าระดับเขต และประเทศ พบภาวะผอมสูงสุดที่อำเภอบ้านฉาง ร้อยละ 7.86 ต่ำที่สุดที่อำเภอแกลงและอำเภอนิคมน้ำจืด ร้อยละ 2.9

ภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน ร้อยละ 11.24 ผ่านค่าเป้าหมาย มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน น้อยกว่าค่าของเขตและประเทศ และมีแนวโน้มเด็กอ้วนลดลง มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนมากที่สุด ที่อำเภอบ้านฉาง ร้อยละ 13.65 ต่ำสุดที่อำเภอแกลง ร้อยละ 6.68 ผ่านค่าเป้าหมาย

ภาวะเตี้ย ร้อยละ 5.35 ผ่านค่าเป้าหมายและมีแนวโน้มมีภาวะเตี้ยเพิ่มขึ้น มีภาวะเตี้ยน้อยกว่าค่าของเขตและประเทศ ภาวะเตี้ยสูงสุดอยู่ที่อำเภอแกลง ร้อยละ 9.58 เป็นเพียงอำเภอเดียวที่ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ต่ำสุดที่อำเภอนิคมน้ำจืด ร้อยละ 3.11

เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก ร้อยละ 43.29 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานดีกว่าระดับเขตและประเทศ มีแนวโน้มเด็กได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กลดลง ผ่านค่าเป้าหมายเพียง 2 อำเภอ คืออำเภอนิคมน้ำจืดและอำเภอมือง ร้อยละ 66.47 และร้อยละ 54.04 ตามลำดับ

เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก ร้อยละ 15.16 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานน้อยกว่าค่าของเขตและประเทศ แต่มีแนวโน้มเด็กได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากเพิ่มขึ้น สูงสุดที่อำเภอวังจันทร์ ร้อยละ 51.18 ต่ำสุดที่อยู่อำเภอนิคมน้ำจืด ร้อยละ 2.15

เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ ร้อยละ 68.76 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานน้อยกว่าค่าของเขตและประเทศ และมีแนวโน้มเด็กปราศจากฟันผุลดลง ปราศจากฟันผุสูงสุดที่อำเภอนิคมน้ำจืด ร้อยละ 84.62 ต่ำสุดที่อำเภอบ้านฉาง ร้อยละ 55.88

ข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดจำแนกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2567 (ข้อมูล HDC ณ วันที่ 1 มีนาคม 2567)

	ตัวชี้วัด	เกณฑ์เป้าหมาย	รายการข้อมูล	เมือง	บ้านฉาง	แกลง	วังจันทร์	บ้านค่าย	ปลวกแดง	เขาชะเมา	นิคมพัฒนา	ภาพรวมจังหวัด
1	เด็ก 6-14 ปี สูงดีสมส่วน	ร้อยละ 59	เป้าหมาย	19322	4124	2829	2530	5327	4851	1568	2347	42898
			ผลงาน	12813	2348	1902	1722	3414	3398	1017	1805	28419
			ร้อยละ	66.31	56.94	67.23	68.06	64.09	70.05	64.86	76.91	66.25
2	ส่วนสูงเฉลี่ยอายุ 12 ปี (ชาย)	149 ซม.	วัดส่วนสูง	921	320	170	163	346	256	83	140	2,399
			ผลรวมสูง	140,506	48,204	25,243	24,384	51,647	39,004	12,263	21,032	362,283
			สูงเฉลี่ย	152.56	150.64	148.49	149.6	149.27	152.36	147.75	150.23	151.01
3	ส่วนสูงเฉลี่ยอายุ 12 (หญิง)	150 ซม.	วัดส่วนสูง	1,271	325	212	149	345	280	109	116	2,807
			ผลรวมสูง	193,915	49,537	31,917	22,379	51,610	42,904	16,587	17,565	426,414
			สูงเฉลี่ย	152.57	152.42	150.55	150.19	149.59	153.23	152.17	151.42	151.91
4	เด็ก 6-14 ปี มีภาวะผอม	<ร้อยละ 5	เป้าหมาย	19,322	4,124	2,829	2,530	5,327	4,851	1,568	2,347	42,898
			ผอม	811	324	82	137	228	180	46	68	1,876
			ร้อยละ	4.2	7.86	2.9	5.42	4.28	3.71	2.93	2.9	4.37
5	เด็ก 6-14 ปี มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน	<ร้อยละ 11.5	เป้าหมาย	19,322	4,124	2,829	2,530	5,327	4,851	1,568	2,347	42,898
			อ้วน	2,501	563	189	227	549	452	183	158	4,822
			ร้อยละ	12.94	13.65	6.68	8.97	10.31	9.32	11.67	6.73	11.24
6	เด็ก 6-14 ปี มีภาวะเตี้ย	<ร้อยละ 9.5	เป้าหมาย	19,322	4,124	2,829	2,530	5,327	4,851	1,568	2,347	42,898
			ภาวะเตี้ย	931	263	271	122	369	164	103	73	2,296
			ร้อยละ	4.82	6.38	9.58	4.82	6.93	3.38	6.57	3.11	5.35
7	เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก	ร้อยละ 51	เป้าหมาย	15,556	3,586	2,417	1,921	4,043	3,003	1,284	1,864	33,674
			ได้รับยา	8,406	871	596	840	808	1,502	248	1,239	14,510
			ร้อยละ	54.04	24.29	24.66	43.73	19.99	50.02	19.31	66.47	43.09

	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ เป้าหมาย	รายการ ข้อมูล	เมือง	บ้านฉาง	แกลง	วังจันทร์	บ้านค่าย	ปลวกแดง	เขาชะเมา	นิคมพัฒนา	ภาพรวม จังหวัด
8	เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจ สุขภาพช่องปาก	ร้อยละ 30	เป้าหมาย	3,393	763	1,303	254	635	1,593	257	606	8,804
			ได้ตรวจ	146	102	431	130	151	314	48	13	1,335
			ร้อยละ	4.3	13.37	33.08	51.18	23.78	19.71	18.68	2.15	15.16
9	เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ	ร้อยละ 72	เป้าหมาย	146	102	431	130	151	314	48	13	1,335
			ปราศจาก	92	57	285	120	111	209	33	11	918
			ร้อยละ	63.01	55.88	66.13	75.31	73.51	66.56	68.75	84.62	68.76

3) ปัญหา/จุดร่วมที่สะท้อนปัญหา หรือความเสี่ยงต่อความสำเร็จของงาน

1. การได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กยังไม่ครอบคลุม
2. การได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากยังไม่ครอบคลุม และเด็กที่ได้รับการตรวจพบปราศจากฟันผุน้อยกว่าค่าเป้าหมาย

น้อยกว่าค่าเป้าหมาย

4) ข้อเสนอเชิงนโยบาย/ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงพัฒนา

1. เพิ่มความครอบคลุมการจ่ายยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก และบริการสุขภาพช่องปากในโรงเรียน
2. สื่อสารประชาสัมพันธ์และสนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากล และเข้าร่วมการประเมินผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรม คัดกรอง ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาสุขภาพเด็กวัยเรียนได้อย่างครบถ้วนตามมาตรฐานงานอนามัยโรงเรียน
3. จากการคัดกรองภาวะโภชนาการ แม้ทุกตัวชี้วัดผ่านค่าเป้าหมาย แต่สามารถเพิ่มคุณภาพการดำเนินงาน ด้วยการสนับสนุนให้โรงเรียนเพิ่มคัดกรอง Obesity sign ในกลุ่มเด็กที่มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน และส่งต่อกลุ่มเสี่ยงเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขเพื่อรับการดูแล และแก้ไขปัญหาสุขภาพ
4. เยี่ยมเสริมพลังและติดตามการจัดอาหารกลางวันโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานอาหารกลางวัน เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับอาหารอย่างมีคุณภาพและปริมาณที่ควรได้รับตามช่วงวัย ช่วยแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการในโรงเรียน และการจัดบริการ/ขาย อาหารว่างและเครื่องดื่มที่ไม่หวานจัด มันจัด เค็มจัด เพื่อการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพด้านการสร้างความรอบรู้โภชนาการ
5. ส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนให้มีกิจกรรมออกกำลังกาย โดย เพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกาย มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ ลดอ้วน เพิ่มสูง เช่น กระโดดเชือก (Jump rope) เป็นต้น

5) ปัจจัยความสำเร็จ

จังหวัดระยองมีการชี้แจงนโยบายงานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน และงานอนามัยโรงเรียน ให้ทีมในจังหวัดรับทราบ และวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน

6) ประเด็นที่ควรกำกับติดตามการตรวจราชการ

1. การบันทึกข้อมูลบริการสุขภาพวัยเรียน เช่น การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก และบริการสุขภาพช่องปาก เข้าสู่ระบบ เพื่อการใช้ประโยชน์ของข้อมูลได้อย่างเป็นปัจจุบัน
2. การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากลเพื่อเข้าร่วมกระบวนการประเมินรับรองผ่านระบบออนไลน์ และคัดเลือกโรงเรียนที่มีผลงานเด่นเข้ารับรางวัลเป็นตัวแทนระดับเขต ด้านโครงการสุขภาพนักเรียน, โภชนาการ, กิจกรรมทางกาย และทันตสุขภาพ

ผู้รายงาน: นางวริสา คุณากรธำรง

ตำแหน่ง: นักโภชนาการชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี: 11 มีนาคม 2567

E mail: wuunja@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน: นางศิริพร จริยาจิริวัฒนา

ตำแหน่ง: นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี: 11 มีนาคม 2567

E-mail: ptana07@gmail.com